

V. TANULMÁNYOZZUK A SZOVJET HADSEREG TAPASZTALATAIT

SZERVEZETTSÉG A TISZTEK MUNKÁJÁBAN

(Sz. Birjuzov vezérezredes cikke a Krásznája Zvezda 1950. évi szeptember 19-i számában)

A Szovjet Hadsereg parancsnoki kádereit az egész nép gondoskodással és figyelemmel veszi körül. A tiszteknek nagy lehetőségük van az alkotó kezdeményezésre, a mindenképp fejlődésre és művelődésre, a haza javát szolgáló alkotó tevékenységre. Akinek sokat adtak, attól sokat is várnak. A szovjet tiszt álljon mindig hivatása magaslatán, adja át minden erejét és képességét a katonai kötelesség teljesítésének.

Tisztjeink túlnyomó többségét a csapatok kiképzése és nevelése foglalja le közvetlenül. A tiszt, mint a kiképzés központi alakja, mint annak szervezője szerepel. A parancsnok akarata eggyé kovácsolja a személyi állományt és annak erejét egy célra irányítja. Ezért a kiképzési feladatok sikeres megvalósítása, az alosztály harcásztsége nagymértékben függ a tiszt tevékenységétől, eszmei edzettségének és katonai tudásának színvonalától. Eppen az eszmei edzettség, a bolsevik vezetés elveinek ismerete és hozzáértő alkalmazása teszi lehetővé a gyakorlati tevékenységben tisztjeinknek, hogy kidolgozzák a harckiképzés korszerű követelményeinek megfelelő munkastílust. A tiszt egyesítse magában a magasfokú elméleti tudást, a forradalmi lendületet és a bolsevik munkaszeretetet. A képzettség a tiszt munkájában mindenekelőtt a szolgálati tevékenységében, a munkanap megszervezésében mutatkozik meg, abban, hogy minden erejét és tudását további megerősítésének szolgálatába állítja.

Általában a katona személyek, de még inkább a parancsnok értékeli kellően az idő tényezőjét. Ismeretes, hogy a harc sikerét gyakran nem órák, hanem percek döntik el. Következésképp a békés kiképzés napjaiban hozzá kell szoktatni magunkat ahhoz, hogy gondosan vigyázzunk az időre, meg kell tanulnunk, hogyan lehet még észszerűbben felhasználni az időt. A siker mindig ahhoz a tiszthez szegődik, aki gondosan szervezi meg a tevékenységét, helyesen osztja be a rábízott alegység kiképzési idejét, valamint szigorúan betartja a már korábban kijelölt tervet. Csakis ezek mellett a feltételek mellett tudja a tiszt állandóan tökéletesíteni katonai és politikai ismereteit, emelni a beosztottak harci és politikai kiképzésének színvonalát.

A szovjet tisztek többsége is éppen így osztja be a saját tevékenységét. A munkaidő észszerű felhasználásának példaképeül szolgáljon Fedoszejev százados, alegység parancsnok tevékenysége. Ez a határozott és komoly egyéniségű tiszt, a tervéhez szigorúan alkalmazkodva, szervezi meg saját munkáját, észszerűen használja fel idejének minden percét a beosztottak kiképzésére és nevelésére, valamint önmaga továbbképzésére.

Fedoszejev százados jellemvonásához tartozik az előrelátás is, az, hogy jól látja a munkája távlatait. Amikor tervét összeállítja, nem szorítkozik csak az alegység legközelebbi feladataira, amelyeket az alegység fog megoldani, hanem messze előrenéz. A parancsnok még az év májusában megtudta, hogy alegységének a nyár végén egy új, igen bonyolult témát kell feldolgoznia. Így már korábban megkezdte az előkészületeket a komoly erőpróbára. Néhány hónap leforgása alatt Fedoszejev százados és alegysége a kiképzési feladatokat menet közben megoldva, tanulmányozta az új témát is és egyre jobban behatolt annak lényegébe. Amikor elérkezett a kijelölt határidő, sikeresen megoldották a bonyolult feladatot.

Fedoszejev százados magasfokú szervezethez és pontos belrendet honosított meg. A tisztetek nagy tekintélynek örvendenek a harcosok körében. A beosztottak kiképzésében és nevelésében nagy önállóságot kaptak. A tisztetek, átérzve ennek jelentőségét, nagy igyekezetet és kezdeményezést mutatnak, segítenek a tiszteteknek abban, hogy kemény katonai fegyelmet és rendet teremtsenek. Fedoszejev százados rendszeresen tart a tisztetek számára felkészítési előadásokat, irányítja a tevékenységüket, de nem avatkozik be a közvetlen tevékenységükbe. Az alegység-parancsnok és a többi tiszt ennek köszönhetik, hogy mindennap elegendő idejük van a személyes felkészülésre.

*

Fedoszejev százados a következőképpen szervezi meg munkanapját. Reggel, a foglalkozás megkezdése előtt még egyszer ellenőrzi a foglalkozáshoz való felkészültségét, átnézi és kiegészíti jegyzeteit. Ezután megkezdí a foglalkozást. A foglalkozások majdnem mindennap 2—4 óráját veszik igénybe. A hátralévő időben a parancsnok vagy a következő foglalkozásra készül fel, vagy pedig a szakaszok kiképzését ellenőrzi. Szabadidejében politikai irodalmat és szépirodalmi műveket olvas, beszédekre, előadásokra készül.

Mind ezt visszatükrözi a tiszt egyéni terve. A tervben pontosan meg vannak jelölve az időpontok, az, hogy mikor és melyik csoportnál tart személyesen előadást, mikor ellenőrzi a kiképzés menetét, a fegyvereket, mikor beszélget a harcosokkal, mikor foglalkozik önképzéssel, mikor készül a foglalkozásokra. A munka ilyen szervezethez egyben arra ösztönözte Fedoszejev századost, hogy állandóan növelje, fejlessze tudását. S ez nem volt hiábavaló, mert Fedoszejev egyike a legjobban képzett tiszteteknek. Alegysége a csapaton belül az első helyet foglalja el.

Figyelembe kell venni, hogy a tiszt egyéni terve csak akkor válik reálissá, ha a magasabb parancsnokok elősegítik annak megvalósítását. Ellenkező esetben minden terv, legyen az bármilyen jól is összeállítva, csak jóindulatú szándék marad. Fedoszejev százados egyéni terve szintén nem lenne reális, ha nem támogatnák a magasabb parancsnokok. A csapatparancsnoknak, helyettesének és a törzsparancsnoknak nem szokása, hogy minden esetben magához hívja a tiszteteket, hogy szükség nélkül elvonja azokat a tervszerinti munkától. Ellenkezőleg: minden módon támogatják a tiszteteket oktató, nevelő munkájukban. Időnként politikai tájékoztatókat tartanak, tájékoztatják a tiszteteket, beszédek és előadásokat tartanak nekik. Az ilyen konkrét segítség lehetővé teszi a tiszteteknek, hogy lényegesen több időt fordítsanak az önképzésre és a foglalkozásokhoz való felkészülésre.

*

De még nem minden tiszt tanulta meg helyesen megszervezni és hozzáértően felépíteni a saját munkáját. Ezek közé a tisztetek közé tartozik például Jánovszkij hadnagy is. Az ő alegysége nem jár az élen. A személyi állományban gyakran fordul elő fegyelmi vétség. Azt azonban nem lehet a szemére vetni, hogy lekiismeretlenül viszonylik kötelezettségeihez. Majdnem mindig beosztottjai között lehet látni. Minden foglalkozást ő maga vezet.

Viszont akkor miért maradt le az alegység? A hadnagy még fiatal és nem rendelkezik kellő parancsnoki tapasztalattal, ugyanakkor közvetlen előjárói nem részesítik őt a szükséges támogatásban. Így azután gyakran elmerül a mindennapos dolgokban és másodrendű ügyekkel foglalkozik, szem elől tévesztve közben a legfontosabbakat. Arról meggyőződhetünk akkor, ha megnézzük az egyéni tervét. Az ő egyéni terve mindig csak egy napra szól és lényegében a foglalkozások leírásának másolata. Ez a tiszt mindig csak a következő kiképzési nap feladatait látja. A terv nem tükrözi vissza a beosztottak nevelésének és oktatásának sok fontos kérdését és hiányzik belőle a hadnagy egyéni továbbképzése. A fiatal tiszt tevékenységében megmutatkozó komoly baklövések azzal magyarázhatók, hogy nem tudja kellő hozzáértéssel bevonni a tiszteseket a munkába és nem támaszkodik a tisztesekre. Gyakran cserélgeti őket. Teljesen érthető, hogy ilyen elfoglaltság mellett Jánovszkijnak egyszerűen nincs ideje kielemezni, alaposan átgondolni a saját tevékenységét. Ő is, éppen úgy, mint egyes más fiatal parancsnok, nem az eredmények alapján értékeli ki a munkáját, hanem a ráfordított idő szerint. Azt hiszi, hogy minél többet tartózkodik az alegységnél, annál jobban fognak menni az ügyek. Ez egyáltalán nincs így. Az ilyen tisztnek soha sincs ideje az egyéni tanulásra, enélkül pedig nem szűnhet meg a lemaradásuk, sem a munka területén mutatkozó zavarok.

*

Terv szerint kell dolgozni. Ez azt jelenti, hogy mindig magad előtt látod a világos célt, látod a legfontosabbat, hozzáértően irányítod a harcosok életét és kiképzését. Ebben a kérdésben a magasabb parancsnok mutasson példát alárendelt tisztjei számára. Jelentős mértékben függ a magasabb parancsnoktól és a törzstől is, hogy végeredményben hogyan alakul a tiszt munkanapja. Néha a törzs nemcsak, hogy nem példaképe a szervezetségnek, hanem ellenkezőleg, éppen a törzs okoz zűrzavart a tiszt tevékenységében. Előfordulnak olyan esetek is, amikor a törzsek papírhalmazzal árasztják el az alegységeket és tömegével követelik a különböző jelentések határidős bemutatását, valamint tervszerűtlenül tartanak vizsgálatokat. Pl. az egyik alegységnél, a magasabb törzs hibájából az év folyamán igen gyakori jelenség volt az ilyen esetek sokasága. Kétségtelen, hogy az alegységek nem tudtak eleget tenni a kiképzési terv pontos és szervezett követelményeinek.

Egyes parancsnokoknál kifejlődött az a rossz szokás, hogy elkésnek a szolgálati megbeszélésekről. De ez még hagyján, hogy az ilyen megbeszélések ezért rendszerint szervezetlenül folynak le, mert az is előfordul, hogy a parancsnok megérkezésére való várakozás ideje alatt a tisztek ölbetett kezekkel ülnek félórát, sőt még többet is. Gyakran magán a megbeszéléseken is haszontalanul elfecsérlik az időt. Így azután az említett alegységnél egy ilyen megbeszélés 16 órától 23 óráig húzódott, holott erre nem mutatkozott szükség.

Mit érnek ezután azok a szavak, amelyek a tiszt munkanapjának szerveztségéről szólnak? Ebben a kérdésben utolsónak mutatkozik meg a különböző szolgálati gondokkal végnélkül megterhelt ember, aki ébresztőtől takarodóig fáradozik, rendszertelenül intézve el a saját dolgát, valamint a mindennapos ügyeket. Az ilyen alegységnél dolgozó tiszteknek nincs idejük arra, hogy tökéletesítsék katonai és politikai ismereteiket. Szükséges, hogy a törzs és a politikai osztály által megvalósítandó intézkedések terve rendszeresen eljusson a tisztekhez. Az egyik csapathoz pl. a törzs terveit nem küldték meg. A tervbevett intézkedésekről a tisztek rendszerint csak reggel kaptak értesítést, amikor már különböző csoportokra szétválva dolgukat végezték. Teljesen érthető, hogy ilyen helyzetben a tisztnek nincs lehetősége arra, hogy jól átgondolt tervet állítson össze.

A magasabb parancsnok nem esetről-esetre, hanem mindennap foglalkozzon a tiszt munkanapjának megszervezésével. Tanulmányozza az alegységekben folyó oktató-nevelő munka körülményeit, nevelje a tisztekben a szolgálati kötelezettség végrehajtása iránti felelősségérzetet, valamint támogassa a tiszteket abban, hogy átgondoltan szervezzék meg munkájukat.

★

Egyes tisztek azt kérdezik, milyen legyen az egyéni terv, hogyan kell összeállítani, milyen időtartamra vonatkozzék és hogy a közvetlen előljárónak jóvá kell-e azt hagynia? Ezek a kérdések sok parancsnokunkat is érdeklik. Még nem tiszta minden tiszt előtt, hogy mik a személyes terv követelményei. Az egyik tiszt pl. a következőket írja tervében: „Részteszek a csoportos foglalkozásokon, ujságokat olvasok, irányítom az építkezést, ebédelek, szórakozok.” Ez természetesen nem terv, hanem egy formális leírás. A tiszt nem igyekezett átgondolni és leírni azokat az intézkedéseket, amelyek a kiképzés megszervezésével és a munka lényegével kapcsolatosak. Egy másik tiszt egyéni terve sem alakul jobban. Ez a tiszt nagyon egyszerűen csinálta: a napirendet átmásolta a saját füzetébe, habár ezen intézkedések több mint felének a megvalósításában egyáltalán nem vett részt.

A személyi terv bármilyen egységes és örökérvényű formájáról felesleges beszélni. Ebben a kérdésben nincs szükség sablonra. A terv formáját mindenki szabadon választhatja meg, de a tervben fel kell tüntetni azt a munkát, amit a tiszt a szolgálati idő alatt az előírt időben végrehajt. Ide kell beírni a tiszt által levezetett foglalkozásokat, a beosztottak ellenőrzését, az értekezletek és gyűlések látogatását, azokat, amelyek a csapat és az alegység terveiben szerepelnek. Ezzel egyidejűleg gondoskodni kell konzultációkról, a katonai és politikai irodalom tanulmányozásáról, amelyek feltétlenül szükségesek a parancsnoknak a foglalkozások levezetéséhez, továbbá gondoskodni kell arról is, hogy a foglalkozásokon kiképzési segédeszközök legyenek, stb. A tervnek részletesen vissza kell tükröznie a tiszt önképzési munkáját is.

A közvetlen előljárónak érdeklődnie kell az egyéni tervek iránt. A közvetlen előljáró csak így tudja állandóan segíteni a tisztet tanácsaival, a fontos kérdésekre rá tudja irányítani a figyelmét, támogatni tudja az erők zétosztásában úgy, hogy azután a kiképzési feladatokat minden bizonnyal teljesíti is. Például a századparancsnok, amikor összeállítja az egy hétre szóló tervet, gondoskodik a tisztek és a szolgálatvezető azonos mértékű bevonásáról foglalkozások megtartásába. A századparancsnok a legbonvolultabb témákkal foglalkozó órákra saját magát osztja be, valamint a helyettesét. A könnyebb témák kidolgozását a szolgálatvezetőre bizza. Mindez lehetővé teszi a századparancsnoknak, hogy a szakaszparancsnokokat tehermentesítse.

★

A párt- és ifjúsági szervezetek minden erővel támogassák a tiszteket a kiképzési idő, valamint a saját idejük jobb kihasználásában. A politikai szervek és a pártiszervezetek sokat tehetnek ennek érdekében. Igen hasznosak a vezetés bolshevik stílusáról, a párt és a nép hatalmas vezéreinek munkamódszereiről szóló előadások. Az sem rossz, ha a munka megszervezéséről speciális előadásokat tartanak, vagy ha megszervezik a tapasztalatcserét.

A jól megszervezett munkanap arra ösztönzi a tisztet, hogy jelentős mértékben fokozza ismereteit a marxi-lenini elmélet területén, megadja számára annak a lehetőségét, hogy helyesen kiismerje magát valamennyi politikai eseményben, amelyek országunkban és határainkon kívül történnek és megadja számára azt a lehetőséget is, hogy állandóan javítsa a harcosok kiképzésének és nevelésének munkáját.